

На основу члана 41. став 10. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 –др. пропис),

Министарство спољних послова објављује

ИЗВЕШТАЈ
О СПРОВЕДЕНОЈ ЈАВНОЈ РАСПРАВИ О НАЦРТУ ЗАКОНА
О СПОЉНИМ ПОСЛОВИМА

У складу са делокругом надлежности утврђеним Уставом Републике Србије (члан 97. тачка 1. и члан 97. тачка 16 Устава Републике Србије) Министарство спољних послова (у даљем тексту: МСП или Министарство) припремило је Нацрт закона о спољним пословима.

Министарство је спровело јавну расправу о Нацрту закона о спољним пословима у складу са Закључком Одбора за односе са иностранством 05 Број: 011-8710/2021 од 21. септембра 2021. године, којим је одређено спровођење јавне расправе и утврђен Програм јавне расправе о Нацрту закона о спољним пословима (у даљем тексту: Нацрт закона).

Јавна расправа о Нацрту закона спроведена је од 24. септембра до 14. октобра 2021. године.

Нацрт закона са образложењем, Закључак Одбора за односе са иностранством о спровођењу јавне расправе о Нацрту закона, Програм јавне расправе о Нацрту закона и Образац за достављање предлога, примедби и сугестија објављени су на званичној интернет страници Министарства www.mfa.rs и на порталу е-управе www.euprava@gov.rs, са позивом свим заинтересованим странама да у току трајања јавне расправе доставе своје коментаре, предлоге и сугестије за унапређење текста Нацрта закона путем електронске поште на адресу danica.osmajlic@mfa.rs, са назнаком: „Нацрт закона о спољним пословима“.

У наставку извештаја су приказани коментари, сугестије и примедбе, који су достављени у току јавне расправе:

1. Амбасада Републике Србије - Албанија

Предлог: Измена члана 60. Потребан прецизнији текст, којим би се уважиле специфичности МСП, где је након повратка са рада у ДКП потребно проналажење адекватног радног места. Распоређивање на радно место са нижим звањем треба свести на минимум као могућност, уз ограничење времена распоређивања на такво место. Посебно треба ограничити могућност престанка радног односа.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Ако за време док је дипломата привремено нераспоређен или привремено распоређен на радном месту у нижем дипломатском звању постане упражњено радно место које одговара његовом дипломатском звању, приликом распоређивања предност има онај дипломата који је раније привремено распоређен, односно постао нераспоређен. Овим је задовољен критеријум првенства. Престанак радног односа због одређеног трајања статуса нераспоређености (после истека два месеца од постанка нераспоређености) јесте разлог за престанак радног односа по сили закона, према Закону о државним службеницима. Државни службеници су и дипломате, с тим да је у Нацрту закона предвиђено трајање статуса нераспоређеног од три месеца, као специјална норма.

Предлог: Измена члана 72. Неопходност заштите основних права каријерних дипломата и ограничење престанка радног односа због нераспоређивања, које треба да буде могуће само у оправданим и прецизно утврђеним условима.

Предлог није прихваћен. Образложење: Када је реч о престанку радног односа запослених у Министарству овај закон делује у синтези са Законом о државним службеницима. Државном службенику који је нераспоређен, радни однос престаје истеком два месеца од када је постао нераспоређен, по сили закона (Закон о државним службеницима). И дипломата је државни службеник, па и на њега мора утицати нераспоређеност у контексту престанка радног односа по сили закона, с тим што њему радни однос престаје после три месеца од постајања нераспоређеним. Поставља се питање које Нацрт закона уређује, наиме, када истичу три месеца; то је наредног дана од протеча три месеца откад је дипломата, односно државни службеник у МСП који није дипломата постао нераспоређен (члан 72. став 1. тачка 4. Нацрта закона).

Предлог: Одређивање лимита за постављење шефова ДКП ван професионалног састава МСП - 25% од укупног броја шефова ДКП.

Предлог није прихваћен. Образложење: Шеф ДКП је по својој суштини функционер. Утврђивање лимита у овој области доводи до стављања у повољнији положај каријерне дипломате у односу на остале потенцијалне кандидате, угледне стручњаке из

одређених области, што у сваком случају може угрозити адекватно заступање Републике Србије у свету, нарочито имајући у виду досадашњу незаинтересованост постојећих дипломата за одлазак у одређена подручја где се налазе ДКП.

2. Дипломатска академија - МСП

Предлог: Измена члана 66 тачка 6. Предлог да се стручна пракса обавља и у МСП и у ДКП.

Предлог није прихваћен. Образложење: Дипломатска академија бави се организовањем стручне праксе у сарадњи са факултетима. Нигде није предвиђена сметња да се стручна пракса обавља и у ДКП.

Предлог: Измена члана 65. Садржај дипломатско-конзуларног испита (ДК испит) не би требало ограничити само на познавање међународних односа, међународног и конзуларног права, дипломатске и конзуларне историје и дипломатских вештина. Будући да ДК испит замењује државни стручни испит, у њему би требало да остану предмети који се односе на устав, економски и политички систем Р. Србије, право и институције ЕУ и безбедност у савременим међународним односима, међународне економске односе и јавну дипломатију (информативни и културни аспект). У истом члану предвиђено је да се део испита одвија на енглеском језику, предлог је да се поменуто предвиди само као могућност или препорука.

Предлог прихваћен. Образложење: Дипломатско-конзуларни испит по обиму и садржини обухвата програм који изражава посебности дипломатског посла и програмску садржину државног стручног испита за запослене са високим образовањем, и замењује државни стручни испит. На дипломатско-конзуларном испиту проверавају се познавање међународних односа, међународно јавно право, дипломатска историја, дипломатске и конзуларне вештине, али и познавање појединих испитних предмета са државног стручног испита (додато у новој верзији Нацрта закона).

Предлог: Измена члана 66 тачка 2. Потребно је додати да министар прописује посебан програм припрема за некаријерне дипломате, будући да они нису у обавези да полажу ДК испит.

Предлог није прихваћен. Образложење: Већ је предвиђено да „Програм њихових припрема, усавршавања и оспособљавања за рад у дипломатском представништву или конзулату прописује министар“ (члан 53. став 5. Нацрта закона).

3. Бојан Цветковић – начелник Одељења за међународну културну, просветну, научну, технолошку и спортску сарадњу - МСП

Предлог: Измена члана 4 став 9: „Учествује у акредитацији представника страних држава и међународних организација у Републици Србији и у акредитацији особља страних културних центара“ - избрисати „...и у акредитацији особља страних културних центара“. Културни центри нису дипломатско-конзуларна представништва и Бечка конвенција их такве не познаје.

Предлог није прихваћен. Образложење: Учесће у акредитацији особља страних културних центара сматра се подједнако значајним као и у акредитацији представника страних држава и међународних организација у Републици Србији. Разуме се да до акредитације долази само ако је она предвиђена међународним уговором којим се оснивају страни културни центри.

Предлог: Измена члана 4 став 21 израз: „...и региструје и прати рад страних културних центара у Републици Србији“ - треба избрисати. Регистрацију страних културних центара не би требало вршити у МСП.

Предлог није прихваћен. Образложење: Тренутно, у нашем правном поретку нико не региструје стране културне центре, нити се они ближе уређују. Зато је ту обавезу на себе преузело МСП.

Предлог: Измена члана 32. Уместо: „Културни центар бави се дипломатијом у области културе која произлази из надлежности Министарства и других органа државне управе, ради јачања угледа Републике Србије“, боље би било: „...бави се активностима у области културе“. Културни центар не треба да има дипломатски статус.

Предлог прихваћен. Образложење: Будући да особље свих културних центара нема дипломатски статус, већ то зависи од споразума са конкретном државом, из текста је изостављена реч „дипломатија“ и предвиђено да „Културни центар представља културну баштину Републике Србије, ради јачања њеног угледа у држави пријема“.

4. Амбасада Републике Србије - Москва

Предлог: Нови Нацрт закона не регулише материју Породиљског одсуства и одсуства са рада ради неге детета запослених на мандату у иностранству. Потребно регулисати ову области, с обзиром на велики број жена у МСП.

Предлог није прихваћен. Образложење: Закон о раду уређује наведену материју.

Предлог: Измена члана 48. Потребно прецизније регулисати појам „напредовања у иностранству“, с обзиром да напредовање представља повластицу само за запослене у МСП који су послати на мандат без сагласности. Увести напредовање и у иностранству под одређеним условима (велика заслуга, рад у кризним ситуацијама и сл.).

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Поступак вредновања радне успешности и последице вредновања радне успешности по напредовање или назадовање државних службеника уређене су Законом о државним службеницима. Радна успешност вреднује се, по правилу, једном годишње и са: „није испунио већину очекивања“, „потребно је побољшање“ „испунио очекивања“ и „превазишао очекивања“. Услови за напредовање државних службеника преузети су и за дипломате (разуме се, примењују се и на државне службенике који нису дипломате). Тако, дипломата напредује премештајем на радно место у непосредно вишем звању, ако је најмање две године узастопно утврђено да превазилази очекивања или је најмање пет година узастопно утврђено најмање да испуњава очекивања, али само под условима да постоји слободно радно место, да испуњава услове за рад на њему и да има потребне компетенције. А ако је дипломата премештен на непосредно више радно место зато што је његова радна успешност две године узастопно вреднована са „превазишао очекивања“, па на исти начин буде његова успешност вреднована и треће године узастопно, он се премешта на непосредно још више дипломатско звање и када не испуњава услове који се тичу радног искуства на том звању. На вредновање радне успешности примењује и Закон о државним службеницима, али и подзаконски прописи којима се регулише вредновање радне успешности.

Потом, не постоји ниједан разлог зашто запослени не би напредовао док ради у иностранству, будући да се и на раду у иностранству вреднује успешност његовог рада, а напредовање управо од „оцене“ највише и зависи. С друге стране, када је реч о запосленима који напредују по посебном режиму у иностранству (запослени који су премештени у иностранство без њихове сагласности), посебан режим напредовања представља вид компензације за то што су премештени на радна места за која, по правилу, нико није конкурисао. Понекад је проблем код напредовања запосленог током службовања у иностранству ограничење расположивих радних места у одговарајућем звању у ДКП.

Дакле, у иностранству се примењују и општи режим и посебан режим, зависно од тога да ли је запослени био сагласан за премештај у иностранство.

Предлог: Измена члана 53. Увести обавезно полагање ДКП испита за некаријерне дипломате који нису шефови ДКП.

Предлог није прихваћен. Образложење: Некаријерне дипломате су функционери, и нису у сталном радном односу у МСП. Некаријерне дипломате не морају да имају положен ни дипломатско-конзуларни, нити саветнички испит, али су дужне да прођу припреме, усавршавање и оспособљавање за рад у дипломатском представништву или конзулату, онако како то пропише министар. То је компензација за одсуство дипломатско-конзуларног испита и саветничког испита. Дипломатско-конзуларни испит и саветнички испит су испити који се полажу за стицање сталног стања, тј. својства каријерног дипломате.

5. Драгомир Раденковић – амбасадор у пензији

Предлог: Измена члана 3: „Сарадња се остварује међусобним извештавањем и усклађивањем спољнополитичких деловања“- правилније је да израз буде у једнини „...спољнополитичког деловања“.

Предлог прихваћен. Образложење: Прихвата се да спољнополитичко деловање буде у једнини, јер је то и језички и логички прихватљивије.

Предлог: Измена члана 4. тачка 6. Избрисати реч „учешће“ јер се учлањењем и исчлањењем дефинише и учешће Републике Србије у међународним организацијама и интеграцијама.

Предлог прихваћен. Образложење: Прихвата се наведено ради језичке и логичке прецизности.

Предлог: Измена члана 4 тачка 19. Уместо „...и анализе из спољне политике“ стилски правилније „...и анализе из домена спољне политике“.

Предлог је делимично прихваћен. Образложење: Реч „домен“ се не користи у тексту Нацрта закона, нити у законским текстовима, али је зато у нацрту закона унета реч „област“.

Предлог: Измена члана 4 тачка 22. Уместо „...привредних субјеката за Републику Србију“ боље „...привредних субјеката у Републици Србији“.

Предлог прихваћен. Образложење: Наведено се прихвата ради побољшања стила Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 4 тачка 24. Уместо: „помаже у очувању и развоју духовне, националне и културне самобитности српског народа изван Републике Србије“ бољи распоред речи би био „...и у очувању и развоју националне, духовне и културне самобитности...“.

Предлог прихваћен. Образложење: Наведено се прихвата, јер је логичније од сроченог у тексту Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 4 тачка 28. У делу реченице „предлаже Влади прибављање, отуђење и располагање непокретностима“ бољи редослед речи би био „...прибављање, располагање и отуђење“.

Предлог прихваћен. Образложење: Наведено се прихвата, јер је логичније од сроченог у тексту Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 4 тачка 34. У реченици „обавља дипломатске послове укључујући и дигиталну дипломатију ради промовисања Републике Србије“ требало би изоставити термин „дигиталну дипломатију“, јер се она подразумева под обављањем дипломатских послова.

Предлог није прихваћен. Образложење: Дигитална дипломатија представља новину у савременом свету информација и сматра се значајним у успешном обављању дипломатских послова. Стога се у Нацрту закона, упркос томе што је реч о облику дипломатије, она посебно истиче.

Предлог: Измена члана 5: „Министарство, у оквиру своје надлежности развија, побољшава и одржава аутономне информационе и телекомуникационе системе...“ бољи редослед речи би био „...одржава, развија и побољшава“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Члан 5. Нацрта закона представља значајну новину и обавезу МСП да, у оквиру своје надлежности, развија, побољшава и одржава аутономне информационо телекомуникационе системе за заштиту, пренос, чување и

коришћење тајних и других података за сопствене потребе, али и потребе других државних органа, сагласно преузетим међународним обавезама, као и да их повезује са истоврсним системима других држава и међународних организација ради заштите, преноса, чувања и коришћења тајних и других података. Редослед реда речи у Нацрту закона је правилно постављен, јер је одржавање делатност која свакако постоји и која прати и развој и побољшавање.

Предлог: Измена члана 6 став 2.: „Државни органи, покрајински органи и органи локалне самоуправе дужни су да у спољним пословима сарађују са Министарством и обавештавају Министарство о планираним деловањима, као и да Министарство извештавају о изведеним међународним деловањима, с тим што Министарство може одлучити да учествује у њима“ правилније је рећи уместо речи „о планираним деловањима“ стоји „о планираном деловању“, а уместо „изведеним међународним деловањима“ – „изведеном међународном деловању“.

Предлог прихваћен. Образложење: Ради језичке исправности, предлог се прихвата.

Предлог: Измена наслова члана 8. Уместо „Обавезе дипломатских представништава и конзулата при посетама делегација и народних посланика Народне скупштине“, било би боље навести „...приликом посета...“.

Предлог прихваћен. Образложење: Предлог се прихвата ради језичке исправности.

Предлог: Измена члана 10. Уместо: „Министар може да оснива саветодавна тела, зарад стручнијег и свестранијег обликовања предлога стратегије спољне политике и побољшања рада Министарства“ стилски је боље уместо речи „зарад“ користити „у циљу“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Поменуто не мења суштину члана 10. Нацрта закона. Практично, реч је о синонимима, а речи „у циљу“ представљају бирократизован израз.

Предлог: Измена члана 13 став 3. Уместо „При отварању и затварању дипломатског представништва и конзулата узимају се у обзир интензитет билатералних односа, обим привредне сарадње и положај и интереси српског народа, српских исељеника и држављана Републике Србије“ потпуније је навести „...интензитет билатералних односа, обим привредне, научно-техничке, културне и др. Сарадње и положај и интереси српског народа, српских исељеника и држављана Републике Србије“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Треба навести саме есенцијале елементе, а то је привредна сарадња.

Предлог: Измена члана 15 став 3. Уместо „...на конзуларном, финансијском, кадровском, безбедносном или другом подручју...“ стилски је боље „...у конзуларном, финансијском, кадровском, безбедносном или другом домену“.

Предлог није релевантан. Образложење: Став 3. изостављен је из члана 15. Нацрта закона, члан 15. Нацрта закона је потпуно промењен.

Предлог: Измена члана 16 тачка 6: „обавештава Министарство и преко њега Владу и друге државне органе Републике Србије о унутрашњем и спољно-политичком положају и деловању државе пријема, односно међународне организације “преформулисати на следећи начин: „обавештава Министарство и преко њега Владу и друге државне органе Републике Србије о унутрашњој ситуацији, спољно-политичком положају и деловању државе пријема, односно деловању међународне организације“.

Предлог прихваћен. Образложење: Примеренија је употреба речи: „ситуација“ за унутрашње догађаје у држави пријема.

Предлог: Измена члана 16 тачка 7: „упознаје органе, установе и јавност државе пријема, односно међународне организације са постигнућима, карактеристикама и гледиштима Републике Србије “преформулисати на следећи начин: упознаје органе, установе и јавност државе пријема, односно органе међународне организације са постигнућима, карактеристикама и гледиштима Републике Србије“.

Предлог прихваћен. Образложење: Предлог се прихвата, јер исправно раздваја саставне елементе обавештавања државе пријема од међународне организације.

Предлог: Измена члана 26 тачка 6. Унети корекцију „...у очувању и развоју националне, духовне и културне самобитности...“.

Предлог прихваћен. Образложење: Разлози за прихватање су исто као и разлог за прихватање предлога измене члана 4. тачке 24. Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 44 став 1. Дат је сувише висок ниво помоћницима директора Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону, практично су изједначени са

помоћницима министра, што упућује на закључак да једна организациона јединица има исти ниво као Министарство.

Предлог није прихваћен. Образложење: Државни службеници се, према Закону о државним службеницима, деле на извршиоце и државне службенике на положају (члан 32. став 1. Закона о државним службеницима). Дипломате улазе у ред државних службеника који су извршиоци, премда се појам „извршиоца” не помиње у овом закону. Сходно Закону о државним службеницима, државни службеници на положају у МСП, које поставља Влада не предлог министра спољних послова, јесу генерални секретар, помоћници министра, директор Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону и помоћници директора Управе за сарадњу с дијаспором и Србима у региону. Другим речима, помоћници директора управе у саставу министарства имају статус државног службеника на положају по Закону о државним службеницима, и то је морало да се поштује и у Нацрту закона. Треба имати у виду и да су помоћници министра државни службеници на положају-трећа група положаја, док су помоћници директора Управе – пета група положаја.

Предлог: Измена члана 46 тачка 5. Вратити саветнички испит као објективан критеријум за стицање звања саветника.

Предлог прихваћен. Образложење: Да би се стекло својство каријерног дипломате, државни службеник најпре мора да испуњава све услове за заснивање радног односа у Министарству (члан 45. став 2. у вези са чланом 41. ставовима 1. и 2.), затим услове који се тичу свих дипломатских звања – висока школска спрема и положен дипломатско-конзуларни испит, а када је реч о звањима вишим од саветника – и саветнички испит (члан 45. став 2.) и потом услове који се односе на свако дипломатско звање (члан 46. став 2.).

Предлог: Измена члана 48 став 3. Потцењена је категорија радног искуства и без обзира што је утврђено да дипломата две године превазилази очекивања, без радног искуства не може бити премештен на радно место у вишем дипломатском звању.

Предлог није прихваћен. Образложење: Поступак вредновања радне успешности и последице вредновања радне успешности по напредовање или назадовање државних службеника уређене су Законом о државним службеницима. Радна успешност вреднује се, по правилу, једном годишње и са: „није испунио већину очекивања”, „потребно је побољшање” „испунио очекивања” и „превазишао очекивања”. Услови за напредовање државних службеника преузети су и за дипломате (разуме се, примењују се и на државне службенике који нису дипломате). Тако, дипломата напредује премештајем на радно место

у непосредно вишем звању, ако је најмање две године узастопно утврђено да превазилази очекивања или је најмање пет година узастопно утврђено најмање да испуњава очекивања.

Предлог: Измена члана 63 став 1 и 2: „Изузетно, када потребе службе то налажу или када нека занимања недостају, министар може без преузимања или спровођења интерног или јавног конкурса примити у радни однос на неодређено време или на одређено време до четири године у Министарству лица са одговарајућим искуством у научноистраживачком раду, значајним дипломатским искуством, искуством у раду у међународним и другим организацијама или лице са одређеним професионалним знањима и вештинама, на радно место дипломате, државног службеника који није дипломата или намештеника, ако испуњавају све услове за радно место на које се примају. Број тако запослених лица у једној години не може бити већи од 50% запослених на неодређено време којима је у претходној години престао радни однос у Министарству“ – наведени проценат су сувише висок и требало би га смањити.

Предлог није прихваћен. Образложење: У изузетним случајевима, када то налажу потребе службе у Министарству, министар може директно (без преузимања или конкурса) да прими у радни однос на неодређено време лице са одговарајућим искуством у научноистраживачком раду, значајним дипломатским искуством, искуством у раду у међународним и другим организацијама или лице са одређеним професионалним знањима и вештинама; и то на радна места дипломате, државног службеника који није дипломата или намештеника (члан 63. став 1.). Овде је по среди флексибилна форма пријема у радни однос која треба да створи персонал који не почиње каријеру од приправника. Та мера је дефинисана ради превазилажења проблема у функционисању МСП услед непланираног одлива кадрова у условима временски дефинисаних услова спровођења конкурса. Али будући да је у питању изузетак, законом је прописано да број тако запослених лица у једној години не може бити већи од 50% запослених на неодређено време којима је у претходној години престао радни однос у Министарству (члан 63. став 2.). На основу анализа, процењено је да је посао могуће организовати, уз изузетне напоре и не у дужем периоду, са половином људских капацитета. Слична правила важе и за „бесконкурсно“ запошљавање у дипломатска представништва и конзулате, с тим што се, најпре, они запошљавају на одређено време до четири године, што се њима радни однос може отказати и пре истека четврте године и што број тако запослених лица не може бити већи од 5% радних места у дипломатским представништвима и конзулатима систематизованих Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству спољних послова (члан 63. ставови 3, 4. и 5.)

Предлог: Словне грешке (чланови 15 и 46, као и на странама 40,43,46,49,52, 58, 63 итд.).

Предлог прихваћен.

6. Амбасада Републике Србије – Адис Абеба

Предлог: Измена члана 58. Уместо „без пристанка дипломате“ користити појам „по потреби службе“ или „по потреби дипломатске службе“.

Предлог није прихваћен. Образложење: У Нацрту закона се користи израз „по потреби службе“, али суштина норме остаје да није потребан пристанак дипломате за премештај, опет, наравно, као изузетак. Норма је дефинисана са намером превазилажења дугогодишње незаинтересованости дипломата за одређена ДКП и подручја, и мора да се задржи ради функционисања државе и у тим подручјима.

7. Амбасада Р. Србије - Хаг

Предлог: Измена члана 41. У првом пасусу додати „...који не поседује двојно држављанство“.

Предлог није прихваћен. Образложење: У члану 41. Нацрта закона предвиђени су услови за заснивање радног односа у МСП. Радни однос може да заснује пунолетни држављанин Републике Србије са пребивалиштем или боравиштем у Републици Србији, који испуњава услове предвиђене Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству, који је прошао безбедносну проверу и нема безбедносних сметњи и који има задовољавајуће психофизичко стање. Радни однос у Министарству не може да заснује лице којем је престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа или које је осуђивано на казну затвора због кривичног дела. Ово су услови који су строжи од услова предвиђених Законом о државним службеницима. Но, када је реч о држављанству избегавање двојног држављанства“ тј. искључиво постојање држављанства Републике Србије није предвиђено у Закону о државним службеницима као услов за запослење у државном органу.

Предлог: Измена члана 53. Ограничити број некаријерних дипломата који могу бити постављени за шефове дипломатских представништава и за шефове генералних конзулата. Услов за пријем некаријерних дипломата ради упућивања на место шефа дипломатског

представништва/генералног конзулата, потребно је да и други страни језик буде на нивоу Ц1 (а не Б2), јер је то услов који важи и за каријерне дипломате.

Предлог није прихваћен. Образложење: Разлика у положају између каријерних дипломата и лица која нису каријерне дипломате, долази до изражаја када им престане функција у иностранству. Каријерне дипломате, будући да су и пре него што су постали функционери били дипломате, „враћају” се на радно место у Министарству, у звању у коме су радили и пре постављења на функцију и могу поново да буду постављени за шефа дипломатских представништава или конзулата: ово последње је ретко случај са некаријерним дипломатама. Због тога каријерне дипломате морају боље познавати стране језике неко некаријерни шефови представништава који, као и каријерни, морају имати исти ниво знања једног страног језика (С1). Разлика је у познавању другог страног језика, где је блажи услов за некаријерне дипломатске функционере из разлога који су наведени (В2 а не С1).

Предлог: Измена члана 57. Додати „...с тим да је продужење могуће само уз писану сагласност дипломате“. Такође додати да се дипломата о окончању службе у иностранству обавештава најмање три месеца пре предвиђеног датума повратка, осим уколико се ради о скраћењу премештаја на лични захтев лица који се премешта, на захтев државе пријема или услед теже повреде дужности из радног односа, када тај рок може бити и краћи.

Предлог није прихваћен. Образложење: Правило је да пристанак дипломате за премештај није потребан, јер се премештај заснива на поступку у коме дипломата сам претендује на одговарајуће радно место у истом дипломатском звању које има и у Министарству. Међутим, могуће је да не испуни услове за премештај или не буде одређен за премештај на радно место у истом звању, па се појави могућност да буде премештен на радно место у нижем дипломатском звању. У том случају, за премештај у ниже звање, потребан је његов пристанак (члан 57. став 1.). Премештај траје најдуже четири године (дакле, може бити и краћи), о чему се одлучује у тренутку када се доноси акт о премештају дипломате. Трајање премештаја може да се скрати или продужи, зависно од потреба службе или из других оправданих разлога (члан 57. став 2.). Као оправдан разлог за скраћење премештаја сматрају се пре свега захтев лица које је премештено, захтев државе пријема (*persona non grata*) и тежа повреда дужности из радног односа, а за продужење премештаја – потребе службе (члан 57. став 3.). Један од услова за продужење премештаја јесте и пристанак дипломате, јер је он једнако потребна и уопште за премештај у иностранство (изузев случаја о коме је било речи у којим је дипломата заштићен могућношћу премештаја до једне године без његовог пристанка и, изузетно, продужетком од још једне године без његовог пристанка).

Предлог: Члан 58 избрисати – уместо да министар може преместити дипломату на рад у иностранство и без његовог пристанка, чиме поједине дипломате могу доћи у неравноправан, потребно је поменути проблем решити категоризацијом свих дипломатских и конзуларних представништава у четири категорије (А, Б, Ц и Д) према тежини службе, уз обавезу дипломата које претходно нису службовале у земљама Ц и Д категорије да приликом пријаве на конкурс у пријави наведу и оглашена места из Ц и Д категорије како би њихова пријава била ваљана.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Ако то налажу потребе службе, дипломата може бити премештен на рад у иностранство и без његовог пристанка, најдуже на једну годину са могућношћу продужетка за још једну годину и највише два пута током рада у Министарству у одређеном звању. У принципу, овде се и има у виду тежина службе. За таквог дипломату, заузврат, важи посебан, погодујући режим напредовања, предност приликом каснијих премештаја у иностранство и он има право на посебан додатак на плату.

Предлог: Обрисати други и трећи пасус члана 60 из разлога непоправљиве штете дипломатама и стварању услова за злоупотребе.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: По повратку у МСП, дипломата се распоређује на радно место у дипломатском звању које је имао пре премештаја у иностранство, изузев ако је за време премештаја напредовао у више дипломатско звање, када се распоређује у новостечено звање. Међутим, овде може да настане проблем ако није могуће да се распореди на такво радно место (укинуто је, попуњено је итд.). Онда министар има право да га привремено распореди на радно место у нижем дипломатском звању од оног на коме је радио пре премештаја у иностранство; министар је при томе дужан да покуша да га привремено распореди на радно место, по правилу, у непосредно нижем дипломатском звању (дакле, може да га распореди и у звање које је ниже од непосредно нижег звања); распоређивање је привремено и траје све док се не упразни радно место које одговара звању које је дипломата имао пре премештаја у иностранство. Ако дипломата у овом случају одбије распоређивање, постаје нераспоређен три месеца. Но, ако за време док је дипломата привремено нераспоређен или привремено распоређен на радном месту у нижем дипломатском звању постане упражњено радно место које одговара његовом дипломатском звању, приликом распоређивања предност има онај дипломата који је раније привремено распоређен, односно постао нераспоређен. Тако се избегавају злоупотребе.

Предлог: Измена члана 63. У трећем пасусу додати: „...само ако међу постојећим саставом Министарства нема одговарајућег кандидата који испуњава услове“ (разлог: професионализација МСП).

Предлог није прихваћен. Образложење: Овде је по среди флексибилна форма пријема у радни однос која треба да створи персонал који не почиње каријеру од приправника. Али будући да је у питању изузетак, Нацртом закона је прописано да број тако запослених лица у једној години не може бити већи од 50% запослених на неодређено време којима је у претходној години престао радни однос у МСП. Слична правила важе и за „бесконкурсно“ запошљавање у дипломатска представништва и конзулате, с тим што се, најпре, они запошљавају на одређено време до четири године, што се њима радни однос може отказати и пре истека четврте године и што број тако запослених лица не може бити већи од 5% радних места у дипломатским представништвима и конзулатима систематизованих Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству спољних послова. Посреди су посебне персоналне мере које треба да побољшају квалитет запослених у МСП, а лица која се примају без јавног конкурса морају да испуњавају све услове за запослење на радном месту на које се примају.

Предлог: Обрисати члан 72 став 4. Често је случај да запослени по повратку из иностранства чекају дужи временски период да би добили Решење о распореду на систематизовано радно место, с тога проток од три месеца од како је запослени нераспоређен никако не може бити основ за престанак радног односа.

Предлог прихваћен. Образложење: Када је реч о престанку радног односа запослених у МСП овај закон делује у синтези са Законом о државним службеницима. Послодавац даје отказ запосленом (дипломати, државном службенику који није дипломата или намештенику) који „одбије премештај или распоређивање кад за њих није потребна сагласност државног службеника или неоправдано не ступи на радно место на које је премештен или распоређен“ (члан 130. став 1. тачка 1. Закона о државним службеницима). И престанак радног односа по сили закона јесте спој разлога из Закона о државним службеницима и из овог закона. Поред разлога предвиђених Законом о државним службеницима, запосленом у МСП престаје радни однос по сили закона ако буде осуђен на казну затвора због кривичног дела, ако му буде изречена осуда за кривично дело повреда угледа Србије (члан 173. Кривичног закона) или повреда угледа стране државе или међународне организације (члан 175. Кривичног законика) или ако му буде изречена условна осуда на казну затвора од најмање шест месеци, без обзира на време проверавања, за кривично дело које га чини недостојним за обављање послова државног службеника, с

тим што та кривична дела одређује Високи службенички савет, на основу овлашћења из члана 131. става 2. Закона о државним службеницима.

С друге стране, статус нераспоређености се не може стећи без пријема решења о томе да је запослени постао нераспоређен, па проток времена пре пријема тог решења није правно релевантан.

7. Амбасада Републике Србије - Хелсинки

Предлог: Измена члана 4 став 1 тачка 31 и став 3. Допунити прецизнијим језиком. Нејасно је на које се послове безбедности ова одредба односи, потребно је ускладити одредбе нацрта са овим општим законским оквиром и установити који су све послови безбедности потребни Министарству спољних послова (да ли само очување безбедности запослених, објеката и информација или - и безбедносно-обавештајна делатност), потребна посебна и детаљна законска регулатива, а не подзаконски акт.

Предлог није прихваћен. Образложење: МСП уређује послове безбедности МСП, дипломатских представништва и конзулата Републике Србије али само у сагласности прописима којим се уређују послови безбедности. Поред тога начин и ближе услове за извршавање послова безбедности споразумно прописују министар спољних послова и министар надлежан за унутрашње послове. Овде се мисли на безбедносни аспект у контексту јавног реда, а не на обавештајни рад.

Предлог: Измена члана 6 став 3 и став 4. Прецизирати дужности Министарства и других органа. Дужност Министарства је наведена уопштено.

Предлог није прихваћен. Образложење: Нацрт закона већ предвиђа начело сарадње. Сви државни органи унутар чије надлежности су спољнополитички послови, дужни су да међусобно сарађују, што се огледа у међусобном извештавању о спољнополитичком деловању и његовом усаглашавању. Тиме се спречава да се спољна политика Републике Србије дисперзује и изобличи, или да постане хаотична и неконзистентна. Улога Министарства спољних послова је овде кључна. Оно је тај орган који усклађује спољнополитичке акције (члан 6. став 1.), а општење осталих државних органа, али и органа аутономне покрајине и локалне самоуправе са страном државом или међународном организацијом одвија се, по правилу, преко министарства (члан 6. став 4.). Такође, државни органи, покрајински органи и органи локалне аутономије опште са дипломатским представништвима и конзулатима Републике Србије преко Министарства спољних послова. У том контексту, битна је и улога МСП да организује, испуњава и прати општење страних државних органа и дипломата са државним органима, покрајинским

органима и јединицама локалне самоуправе Републике Србије. Посреди су конкретне, а не уопштене норме.

Предлог: Измена члана 12 став 2. Појам конзулата заменити изразом конзуларна представништва. Досадашњи појам конзуларних представништава замењен је изразом „конзулати“. Ни Бечка конвенција не користи исте изразе за различите појмове.

Предлог није прихваћен. Образложење: МСП обавља спољне послове на два начина: непосредно или преко дипломатских представништава и конзулата у иностранству. Израз конзулат или конзуларна представништва не утиче значајно на суштину поменутог представништва. Потом, у Бечкој конвенцији о конзуларним односима користи се израз „конзулат“, а не „конзуларно представништво“.

Предлог: Измена члана 16 став 1 тачка 2. Прецизирати одредбу у смислу Бечке конвенције - недовољно јасне законске одредбе по којој дипломатска представништва „штите и остварују интересе... држављана и правних лица“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Када је реч о делокругу дипломатских представништава најпре се указује на међународноправне изворе којим се уређују њихови послови – Бечку конвенцију о дипломатским односима и Бечку конвенцију о представљању држава у њиховим односима са међународним организацијама универзалног карактера – да би се потом, тим актима наведени послови или поновили или разрадили у закону (члан 16. став 1.). Остављена је и резерва према којој дипломатско представништво може да обавља и послове који су предвиђени различитим изворима међународног права, али и прописима и директивама министра (члан 16. став 2.), чиме треба да се омогући флексибилност у раду представништва, па и заштита и остваривање интереса наших држављана.

Предлог: Измена члана 21 став 1 тачка 3. Пронаћи адекватнији израз. У Републици Србији постоје различита гледишта. Амбасадор заступа спољну политику Владе и поступа по директивама Министарства спољних послова.

Предлог није прихваћен. Образложење: Права и дужности амбасадора (и сталног отправника послова) заснивају се на Бечкој конвенцији о дипломатским односима и Бечкој конвенцији о представљању држава у њиховим односима са међународним организацијама универзалног карактера. Он представља и заступа Републику Србију, али и њене органе у држави пријема (или међународној организацији), потписује или парафира дипломатске инструменте и преноси и заступа гледишта Републике Србије. Поред тога, он има овлашћења која припадају руководиоцу: руководи дипломатским представништвом, издаје

налоге и распоређује послове у њему, одлучује о финансијском пословању дипломатског представништва, усклађује и надзире рад конзулата Републике Србије у држави пријема преко инструкција упућених шефу конзулата у држави пријема и обавља друге послове сагласно прописима и директивама министра. Према томе, амбасадор је тај који усклађује и надзире рад конзулата тако што издаје инструкције шефу конзулата, али и тај који је дужан да се повинује директивама министра. За свој рад и рад дипломатског представништва амбасадор одговара министру, Влади и председнику Републике.

Предлог: Измена члана 26 у вези члана 16. Помоћ у развијању односа у економији, култури, науци и образовању – додати овај израз у члан 16 став 1 тачка 4.

Предлог није прихваћен. Образложење: Члан 16. Нацрта закона тиче се послова дипломатског представништва, као и права и дужности амбасадора (и сталног отправника послова). Поменуто се заснива се на Бечкој конвенцији о дипломатским односима и Бечкој конвенцији о представљању држава у њиховим односима са међународним организацијама универзалног карактера. Дипломатско представништво „подстиче и развија пријатељске односе и сарадњу између Републике Србије и државе пријема“ (члан 16. став 1. тачка 4. Нацрта закона). Овима је речено и оно што се предлогом тражи, без сужавања сарадње на четири области што се предлогом тражи. Потом, члан 26. Нацрта закона тиче се послова конзулата који делује сагласно Бечкој конвенцији о конзуларним односима.

Предлог: Измена члана 41. Јасније дефинисати израз „задовољавајуће психофизичко стање“. Да ли у нашој дипломатији има места за особе са инвалидитетом и хронично оболеле?

Предлог није прихваћен. Образложење: Радни однос може да заснује пунолетни држављанин Републике Србије са пребивалиштем или боравиштем у Републици Србији, који испуњава услове предвиђене Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству, који је прошао безбедносну проверу и нема безбедносних сметњи и који има задовољавајуће психофизичко стање. Радни однос у МСП не може да заснује лице којем је престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа или које је осуђивано на казну затвора због кривичног дела.

Испуњеност услова за заснивање радног односа у МСП проверава се на начин који прописује министар (члан 41. став 4. Нацрта закона), што значи да је подзаконском акту министра предвиђено и да дефинише „задовољавајуће психофизичко стање“.

Предлог: Измена члана 41 став 3. Прецизније појаснити и дефинисати преузимање запосленог.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Неопходно је разликовати два појма: попуњавање радног места и заснивање радног односа. Министар је дужан да пре него што покуша да заснује радни однос са одређеним лицем, испита да ли постоје могућности да се запослени из МСП премести на слободно радно место, са напредовањем или без њега (члан 49. став 1. Закона о државним службеницима). Ако не постоји могућности за премештај на друго радно место унутар МСП, на министру је да одлучи да ли ће покушати поступак преузимања нераспоређеног запосленог на слободно радно место у Министарству или покушати са преузимањем запосленог из другог државног органа у МСП (члан 49. ставови 2. и 3. Закона о државним службеницима). Сам поступак у коме се спроводи преузимање, било нераспоређених лица, било лица која раде у другом државном органу, интерни конкурс и јавни конкурс и положај странака у поступку, уређен је Законом о државним службеницима, што је разлог због кога овај закон упућује у овој материји на његову примену (конкретно, на његов члан 49а и члан 49б). Рецимо, ако се министар одлучи за премештај једног лица из другог органа у Министарство, он је дужан да примењује све одредбе Закона о државним службеницима које се односе на тај облик запошљавања и процесне и материјалноправне, што важи и за све друге могућности заснивања радног односа (интерни конкурс, ако се министар одлучи за њега, мора да се спроведе према Закону о државним службеницима, исто важи и за јавни конкурс или преузимање нераспоређеног лица).

Предлог: Измена члана 58 став 1 и члан 62. Обавезан премештај у иностранство би требало да буде изузетак.

Предлог прихваћен. Образложење: Предлог се прихвата. Поменуто ће се користити само изузетно, ако то налажу потребе службе, на једну годину, са могућношћу продужетка за још једну годину и највише два пута током рада у МСП. За њега важи посебан, погодујући режим напредовања (члан 58. став 2.), има право на посебан додатак на плату (члан 77.) и предност приликом новог конкурисања за одлазак на рад у ДКП.

Предлог: Измена члана 63 став 1. Јачање персонала МСП и јавни конкурс – избацити израз „...и другим организацијама“. Оваква одредба се може користити „изузетно“ – нпр. за наше стручњаке који раде у УН и другим међународним организацијама. У свим другим случајевима, јавни конкурс и пријем оних који на конкурсима покажу најбоље резултате најсигурнији је пут.

Предлог није прихваћен. Образложење. Појам „организације“ у овом члану Нацрта закона користи се у најширем смислу речи, као одредница за сва радна окружења.

Предлог: Измена члана 65. Дефинисати ко има право да полаже ДК испит.

Предлог прихваћен. Образложење: Обука и усавршавање запослених у МСП јесте обавеза МСП, а положени дипломатско- конзуларни испит (за сва дипломатска звања), и поред њега и саветнички испит (за дипломатска звања саветника, првог саветника, министра саветника и амбасадора у Министарству) јесте услов да лице ради као каријерни дипломата. Сам дипломатско-конзуларни испит служи да се на њему провере познавање међународних односа, међународног јавног права (дипломатског и конзуларног), дипломатске историје (која укључује и конзуларну историју) и дипломатских и конзуларних вештина, као и познавање појединих испитних предмета који се полагају на државном стручном испиту; у суштини, дипломатско-конзуларни испит представља синтезу изучавања посебности дипломатског и конзуларног посла и елемената државног испита. Дипломатско-конзуларни испит замењује државни стручни испит. Ко, поред запослених у МСП, у може да полаже испит може бити уређено подзаконским актом (то зависи и од договора са надлежним државним органима).

Предлог: Измена члана 68. Изузеци од бављења другим пословима – преформулисати тачку 1 став 4. Како сада стоји у нацрту, изгледа да би дипломата могао да оснује предузеће у циљу располагања својом имовином, а то свакако није била интенција писца овог нацрта. Требало би да стоји да послови који се обављају у циљу располагања својом имовином не спадају под ову одредбу.

Предлог није прихваћен. Образложење: Шефу дипломатског представништва и конзулата забрањено је да се баве делатношћу која је неспојива са дипломатским и конзуларним пословима; ове забране протежу се и на чланове њихове породице који с њима бораве у иностранству. Дипломате, изузев почасног конзула, не могу да се баве професионалном или привредном делатношћу ради стицања личне користи, изузев када располажу својом имовином, кад се баве самосталним научним, педагошким, уметничким и публицистичким радом или делују у синдикатима, стручним удружењима и другим облицима заштите права из радног односа. Дакле, реч је, примера ради, о располагању наслеђеном кућом или драгоценостима и свиме што не улази у комерцијалне делатности. Повреда посебних дужности и забрана које су наведене у овом закону, представља тежу повреду дужности из радног односа и кумулирају се са тежим повредама које су одређене Законом о државним службеницима.

Предлог: Измена члана 81. Прецизирати израз стандарди здравства у Републици Србији. Уместо овог уопштеног израза, требало би се позвати на правни акт којим су ти стандарди дефинисани.

Предлог није прихваћен. Образложење: Стандарди здравства представљају суштинско здравствено осигурање.

8. Амбасада Републике Србије - Лисабон

Предлог: Измена члана 15 став 3. Реч „дирају“ треба заменити са „утичу на“ (стандарди номотехнике).

Предлог није релевантан. Образложење: Члан 15. Нацрта закона више не уређује надзор над дипломатским представништвима и конзулатима.

Предлог: Измена члана 16 став 1 тачка 4. Реч „поспешује“ треба заменити са „подстиче“, а реч „постигнућима“ заменити са „достигнућима“ (стандарди номотехнике).

Предлог прихваћен. Образложење: Предлог се усваја из стилистичких разлога.

Предлог: Измена члана 32. Реч „дипломатија“ треба заменити са „представљањем домаће баштине и достигнућа у иностранству у области културе“.

Предлог прихваћен. Образложење: Будући да културни центри не морају да се баве дипломатијом (то зависи од међународног уговора са одређеном државом) и реч „дипломатија“ треба изоставити из Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 41 став 2. In fine треба после речи ”на казну затвора” уметнути ”за кривично дело које га чини недостојним за бављење пословима државног службеника”, у даљем тексту „за инфамно дело”.

Предлог није прихваћен. Образложење: У службеничком систему (коме подлежу и дипломате) као забрана за запослење у државном органу одређена је казна затвора и то дужа од шест месеци. У Нацрту закона ти услови су поопштени.

Предлог: Измена члана 60 став 2. „У непосредно нижем дипломатском звању” треба уметнути „задржавајући сва друга права која је стекао у вишем звању”. Јасно раздвојити

ову ситуацију од кажњавања предвиђеног у члану 69 став 2 тачка 5, што је уосталом *in concreto* једино праведно.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: По повратку у МСП, дипломата се распоређује на радно место у дипломатском звању које је имао пре премештаја у иностранство, изузев ако је за време премештаја напредовао у више дипломатско звање, када се распоређује у новостечено звање (члан 60. став 1.). Међутим, овде може да настане проблем ако није могуће да се распореди на такво радно место (укинута је, попуњено је итд.). Онда министар има право да га привремено распореди на радно место у нижем дипломатском звању од оног на коме је радио пре премештаја у иностранство; министар је при томе дужан да покуша да га привремено распореди на радно место, по правилу, у непосредно нижем дипломатском звању (дакле, може да га распореди и у звање које је ниже од непосредно нижег звања); његов положај се привремено уподобљава његовом привременом звању, он обавља послове који одговарају том звању, и не постоје довољно убедљиви разлози зашто би задржао плату и друга примања која припадају вишем радном месту од онога на коме привремено ради (привремено је распоређен); опште је правило : за исти рад - иста плата; распоређивање је привремено и траје све док се не упразни радно место које одговара звању које је дипломата имао пре премештаја у иностранство (члан 60. став 2. *in fine*). Ако дипломата у овом случају одбије распоређивање, постаје нераспоређен три месеца (члан 60. став 3.), а ако у та три месеца не постане упражњено радно место које одговара његовом звању, њему престаје радни однос по сили закона (члан 60. став 3. *in fine*). Но, ако за време док је дипломата привремено нераспоређен или привремено распоређен на радном месту у нижем дипломатском звању постане упражњено радно место које одговара његовом дипломатском звању, приликом распоређивања предност има онај дипломата који је раније привремено распоређен, односно постао нераспоређен (члан 60. став 4.).

Предлог: Измена члана 64 став 3. После речи „траје једну годину”, треба изоставити „и ако дотле” и заменити са ”, а уколико у том року” (законодавна терминологија).

Предлог није прихваћен. Образложење: Књижевна терминологија није у сукобу са законском терминологијом, нити законска терминологија обавезно подразумева бирократизацију језика закона.

Предлог: Измена члана 65 став 1. После речи „траје једну годину”, треба изоставити „и ако дотле” и заменити са, „а уколико у том року”.

Предлог није прихваћен. Образложење: Одредба члана 65. Нацрта закона после јавне расправе гласи:

„Глава пета

УСАВРШАВАЊЕ И ОСПОСОБЉАВАЊЕ

Стручни испити

Члан 65.

Министарство се стара о обуци и усавршавању запослених у њему.

Положен дипломатско-конзуларни испит и саветнички испит кад је то овим законом одређено јесу услов за рад каријерног дипломате.

Дипломатско-конзуларни испит по обиму и садржини обухвата програм који изражава посебности дипломатског посла и програмску садржину државног стручног испита за запослене са високим образовањем, и замењује државни стручни испит. На дипломатско-конзуларном испиту проверавају се познавање међународних односа, међународно јавно право, дипломатска историја, дипломатске и конзуларне вештине, као и познавање појединих испитних предмета са државног стручног испита. Део испита одвија се на енглеском језику.

На саветничком испиту проверава се способност обављања најсложенијих дипломатских и конзуларних послова која је потребна за стицање звања саветника, првог саветника, министра саветника и амбасадора у Министарству и знања и вештине потребне за руковођење организационим јединицама које се баве спољним пословима.

Државни службеници који нису дипломате полажу државни стручни испит.

Дипломатског-конзуларни испит и саветнички испит полажу се према програму и у поступку који прописује министар, који одређује и испитне одборе за полагање оба испита, председнике одбора и накнаду за рад њихових чланова.

Министар образује испитне одборе из редова истакнутих дипломата с положеним саветничким испитом и еминентних стручњака у области дипломатије. “

Предлог: Измена члана 68 став 1 тачка 4. После ”правила понашања” треба убацити ”добрих обичаја”. Добри обичаји су у свим државама део правног поретка.

Предлог прихваћен. Образложење: Предложено решење доприноси квалитетнијем формулисању члана 68. Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 68 тачка 7. Уместо „да не износе неистините тврдње треба ставити „неизношење неистинитих или сличних тврдњи” не ретко изношење полуистинитих тврдњи у датом контексту је горе од саме неистине, а уместо „да не износе“ – „не изношење неистинитих“ боље се уклапа у целину одредбе члана 68.

Предлог прихваћен. Образложење: Предложено решење прихваћено је ради боље прецизности члана.

Предлог: Измена члана 68 став 2 тачка 1. Променити ред речи, уместо ”уплићу се”, треба да стоји ”се уплићу”.

Предлог није прихваћен. Образложење: Поменуто не утиче на граматичку правилност текста.

Предлог: Измена члана 72 став 1 тачка 1. Између речи ”због” и ”кривичног дела” ставити ”инфамног”; исто и у ставу 2, после речи ”затвора” и ”од најмање”, треба уметнути ”за инфамно“ . Образложење је исто са образложењем у члану 41 став 2, с тим што је могуће увек поновити (уместо „инфамно“ – што је уско стручни термин) целу формулацију: „за дело које га чини недостојним за обављање послова државног службеника“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Одредбе Нацрта закона формулисане су сходно службеничком систему који важи у нашем праву и који је оличен у Закону о државним службеницима. Једино је построжена санкција за изрицање казне затвора за кривично дело (као што је то случај и код пријема у МСП), па се у Нацрту закона не преузима осуда на казну затвора до шест месеци да би престао радни однос, већ је потребна само осуда на казну затвора.

9. Владимир Цветковић – Одељење за међународно-правне послове (МСП)

Предлог: Измена члана 4 став 1 тачка 6. На почетку реченице додати речи: „у сарадњи са другим органима државне управе“. Мишљења да МСП не би требало да има искључиву надлежност по овом питању, имајући у виду да се ова тачка не односи само на чланство у правим међународним организацијама (где би евентуално било оправдано да МСП има искључиву надлежност), већ и на „учешће“ у „другим облицима међународне сарадње“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Нацрт закона већ предвиђа начело сарадње. Сви државни органи унутар чије надлежности су спољнополитички послови, дужни су да међусобно сарађују, што се огледа у међусобном извештавању о спољнополитичком деловању и његовом усаглашавању (члан 3. Нацрта закона). Тиме се спречава да се спољна политика Републике Србије дисперзује и изобличи, или да постане хаотична и неконзистентна. Али, улога Министарства спољних послова је овде кључна. Оно је тај орган који усклађује спољнополитичке акције (члан 6. став 1.), а општење осталих државних органа, али и органа аутономне покрајине и локалне самоуправе са страном

државом или међународном организацијом одвија се, по правилу, преко министарства (члан 6. став 4.). Такође, државни органи, покрајински органи и органи локалне аутономије опште са дипломатским представништвима и конзулатима Републике Србије преко Министарства спољних послова. У том контексту, битна је и улога МСП да организује, испуњава и прати општење страних државних органа и дипломата са државним органима, покрајинским органима и јединицама локалне самоуправе Републике Србије.

Предлог: Измена члана 4 став 1 тачка 8. На почетку реченице додати речи „заједно са другим органима државне управе“. Искључива надлежност МСП по овом питању била, с једне стране, превелико оптерећење за МСП, а с друге стране, била некоректна према другим органима државне управе који фактички и остварују учешће у тим облицима међународне сарадње.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог је већ садржан у члану 6. Нацрта закона, као и у члану 3. Нацрта закона који носи маргинални наслов (рубрум) „Начело сарадње“.

Предлог: Измена члана 46 став 2 тачке 5 до тачке 8. Брисати услов који се односи на радно искуство у дипломатском представништву, конзулату или међународној међудржавној организацији.

Предлог није прихваћен. Образложење: Услови од којих зависи стицање дипломатског звања огледају се у постојању одговарајућег испита (дипломатски-конзуларног испита до звања саветника и дипломатско-конзуларног и саветничког испита за саветника, првог саветника, министра саветника и амбасадора у Министарству), одговарајућем нивоу познавања страног језика, дужини радног искуства у струци (од звања аташеа до првог секретара), потом специфичног радног искуства (које егзистира упоредо са радним искуством у струци) које се огледа у раду у дипломатском представништву, конзулату или међународној међудржавној организацији (звање саветника, првог саветника и министра саветника) и коначно радног искуства које се тиче шефовања у дипломатском представништву или конзулату (амбасадор у Министарству). Раду у иностранству јесте од толиког значаја за дипломату и дипломатске послове да је постављен као услов за стицање највиших дипломатских звања. Заштита стечених права извршена је тако да дипломате које немају тај услов, остају у истом дипломатском звању, оно се не смањује (члан 105. став 2. Нацрта закона).

Предлог: Измена члана 46 став 4. Брисати постојећи текст или га преформулисати тако да гласи: „Поступак за стицање дипломатског звања прописује Влада, на предлог Министра“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Разлог се, пре свега, огледа у томе што услови за стицање дипломатских звања корају да садрже и опис послова које дипломата обавља у одговарајућем дипломатском звању и потребне компетенције.

Предлог: Измена члана 60 став 2. На крају овог става додати реченицу: „Током привременог распореда запослени прима плату у складу са стеченим дипломатским звањем“.

Предлог није прихваћен. Образложење: министар је дужан да покуша да дипломату привремено распореди на радно место, по правилу, у непосредно нижем дипломатском звању (дакле, може да га распореди и у звање које је ниже од непосредно нижег звања); његов положај се привремено уподобљава његовом привременом звању, он ради послове који припадају привременом звању и не постоје довољно убедљиви разлози зашто би задржао плату и друга примања која припадају вишем радном месту од онога на коме привремено ради (привремено је распоређен).

Предлог: Измена члана 68 став 2. Брисати речи „и члановима њихове породице који с њима бораве у иностранству“, а уместо тога на почетку последњег става члана 68. додати реченицу: „Ако се неком од активности побројаних у ставу 2 овог члана баве чланови породице запослених у дипломатском представништву и конзулату који с њима бораве у иностранству, запосленом може по том основу бити скраћен боравак у иностранству.“.

Предлог није прихваћен. Образложење: У члану 68. Нацрта закона наведено је да се посебне дужности и забране запослених у дипломатском представништву и конзулату протежу и на чланове њихове породице који с њима бораве у иностранству. Дужности и забране пре свега имају свој основ у представљању Републике Србије и заштити њеног угледа, али и у поштовању државе пријема. Повреда посебних дужности и забрана које су наведене у овом закону, представља тежу повреду дужности из радног односа и кумулирају се са тежим повредама које су одређене Законом о државним службеницима.

У случају да повреду учине чланови породице запосленог, потребно је испитати и улогу запосленог у томе. Стога ће против њега бити покренут дисциплински поступак, а питање одговорности запосленог и изрицање евентуалних мера биће решено у том поступку.

Предлог: Измена члана 68 став 2. Брисати тачку 1 – „уплићу се у унутрашња питања државе пријема“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Забрана уплитања у унутрашња питања државе пријема установљена је Бечком конвенцијом о дипломатским односима, односно Бечкој конвенцији о конзуларним односима.

Предлог: Брисати члан 105 став 2.

Предлог није прихваћен. Образложење: Запослени задржавају дипломатска (и конзуларна) звања која су имали пре ступања овог закона на снагу (чиме се штите стечена права) – члан 105. став 1, али уз правило да су дужни да у року од пет година од ступања на снагу овог закона испуне услове за стицање дипломатског звања предвиђене овим законом, изузев дужине радног искуства у струци, полагања саветничког испита и дужине рада у иностранству; ако то не учине, распоређују се на одговарајуће радно место у дипломатском звању за које испуњавају услове који су прописани овим законом (члан 105. став 2.).

У целини посматрано, наведена основна решења и новине у овом закону предвиђене су да би се усвајањем и оживотворењем овог закона обезбедио квалитетнији развој у области спољних послова, неопходан за успешно остваривање већ утврђених циљева, који се у основи своде на побољшање спољнополитичке позиције Републике Србије у свету, као и у погледу европских интеграција.

10. Амбасада Републике Србије – Њу Делхи

Предлог: Измена члана 2 став 2 „и други органи државне управе у оквиру својих надлежности, у складу са Уставом и законом“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Спољну политику спроводе МСП и други органи државне управе у оквиру својих надлежности. Подразумева се да мора бити у складу са Уставом и законом.

Предлог: Измена члана 4 - Уочљив је изостанак (а у складу са – још увек важећим – Законом о службама безбедности) надлежности у области/ма обавештајног праћења и анализе безбедносних изазова по Републику Србију од стране других држава и појединаца који живе ван Републике Србије.

Предлог није прихваћен. Образложење: Поменуто није садржано у Нацрту закона.

Предлог: Измена члана 36 а - У посебним случајевима, када за то постоји потреба, Министар спољних послова може да одреди Амбасадора у МСП да буде представник у некој земљи у којој не постоји ДКП Р. Србије.

Предлог није прихваћен. Образложење: У суштини, предлог има у виду један облик амбасадора на нерезиденцијалној основи, које Нацрта закона уређује (члан 22. Нацрта закона). Али, амбасадор на нерезиденцијалној основи поставља и опозива се на исти начин као и амбасадор који је шеф дипломатског представништва (члан 22. став 3.), што значи да његово постављење и опозив не може бити у надлежност министра спољних послова. Тим пре што према Уставу председник Републике „поставља и опозива указом амбасадоре Републике Србије на основу предлога Владе“ (члан 112. став 1. тачка 5. Устава).

Предлог: Измена члана 42. На основу наведеног у претходном ставу, а у складу са постојећим решењем из Закона о Војсци:

„У Министарству раде државни секретар, помоћници министра спољних послова, дипломате, државни службеници и намештеници. У ДКП и конзулатима раде шефови ДКП, дипломате у дипломатском или конзуларном звању, државни службеници и намештеници.“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Нацрт закона јасно и потпуно одређује врсте запослених у МСП, као и положај дипломата и других запослених у МСП.

Предлог: Измена члана 44 – Уподобити са напред наведеним (без формулације „Државни службеници на положају“).

Предлог није прихваћен. Образложење: Разлог је исти као у образложењу за неприхватање измене члана 42. Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 45 – Из наслова избрисати Каријерне дипломате (то би требало да постане плеоназам, тј. да је један дипломата – увек и само – каријерни) Став 1.

Дипломатама, у погледу права и обавеза уређеним овим законом, сматрају се држављани Р. Србије у радном односу на неодређено време у Министарству спољних послова који, у звањима одређеним овим законом, обављају послове из области спољне политике, на радним местима утврђеним Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству и ДКП.

Став 2.

Нова формулација :

„Дипломата може да буде лице ако испуњава услове...“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Циљ доношења новог закона је обезбеђење квалитетнијег развоја у области спољних послова, неопходних за успешно остваривање утврђених циљева, који се своди на побољшање спољнополитичке позиције Републике Србије. Из поменутог разлога установљени су прецизни услови за заснивање радног односа, за стицање дипломатских звања, за напредовање, услови за премештај, као и за престанак радног односа.

Предлог: Измена члана 48 – Нова формулација:

Напредовање дипломата и вредновање радне успешности врше се на основу посебног прописа који прописује Министар.

Предлог није прихваћен. Образложење: Поступак вредновања радне успешности и последице вредновања радне успешности по напредовање или назадовање државних службеника уређене су Законом о државним службеницима, а дипломата јесте државни службеник. Радна успешност вреднује се, по правилу, једном годишње и са: „није испунио већину очекивања”, „потребно је побољшање” „испунио очекивања” и „превазишао очекивања”. Услови за напредовање државних службеника преузети су и за дипломате (разуме се, примењују се и на државне службенике који нису дипломате). Тако, дипломата напредује премештајем на радно место у непосредно вишем звању, ако је најмање две године узастопно утврђено да превазилази очекивања или је најмање пет година узастопно утврђено најмање да испуњава очекивања, али само под условима да постоји слободно радно место, да испуњава услове за рад на њему и да има потребне компетенције.

Предлог: Измена члана 49 – брисати, и уместо тога навести следећу формулацију:

Губитак дипломатског звања

Чл. 49 Дипломата губи звање:

1. Ако му престане држављанство Републике Србије,
2. Ако је дисциплинском казном кажњен губитком чина;
3. Ако буде осуђен на безусловну казну затвора у трајању дужем од једне године – даном правоснажности пресуде;

Лице које изгуби дипломатско звање губи сва права која су везана за звање.

Предлог није прихваћен. Образложење: Нацртом закона прописују се и посебне дужности које произлазе из обављања спољних послова. Посебне дужности и забране запослених таксативно су набројане у члану 68. Нацрта закона. Дужности и забране пре свега имају свој основ у представљању Републике Србије и заштити њеног угледа, али и у

поштовању државе пријема. Повреда посебних дужности и забрана које су наведене у овом закону, представља тежу повреду дужности из радног односа и кумулирају се са тежим повредама које су одређене Законом о државним службеницима. Дисциплинске казне које могу да се изрекну за тежу повреду дужности строже су од оних које предвиђа Закон о државним службеницима, али и прилагођеније материји овог закона. То су: новчана казна од 20% до 30% основне плате, за месец у коме је новчана казна изречена, до шест месеци; забрана премештаја у дипломатско представништво, конзулат или специјалну мисију од четири године; скраћење премештаја у дипломатско представништво или конзулат; забрана напредовања од четири године; премештај на радно место у непосредно ниже звање; престанак радног односа (члан 69. став 2.).

Против каријерних дипломата које буду опозване или разрешене с места шефа дипломатских представништава или конзулата пре протекла времена на које су постављени, може да се води дисциплински поступак при повратку у МСП.

Предлог: Измена члана 53 – Уместо постојећег назива и текста прерадити по следећем образцу: „Привремени дипломатски статус“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Истоветно као образложење за неприхватање измене у члану 45. Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 58 – Брисати и овакве ситуације решити кроз систем бодовања за напредак.

Предлог није прихваћен. Образложење: Поставља се питања шта чинити ако се на неко радно место у некој државни нико не пријави. Према Нацрту закона, ако то налажу потребе службе, дипломата може бити премештен на рад у иностранство и без његовог пристанка, најдуже на једну годину са могућношћу продужетка за још једну годину и највише два пута током рада у МСП (члан 58. став 1.). Из тог разлога за њега важи посебан, погодујући режим напредовања (члан 58. став 2.), има право на посебан додатак на плату (члан 77.) и првенство при новом одласку на рад у ДКП.

Предлог: Измена члана 60 – Став 3 брисати, јер то представља основ за губитак стечених права.

Став 2 преформулисати на следећи начин (као посебан члан, можда не на овом месту):

Министар је овлашћен да дипломату, без његовог пристанка, премести на ниже радно место у оквиру његовог или непосредно нижег ранга звања (види напомену за чл. 46), при чему овај задржава стечено звање и припадајућу зараду.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Нема разлога да се брише став 3, јер то није губитак стечених права. На исти начин у истом случају положај државних службеника уређује и Закон о државним службеницима. Потом, док је дипломата привремено нераспоређен или привремено распоређен на радном месту у nižем дипломатском звању постане упражњено радно место које одговара његовом дипломатском звању, приликом распоређивања предност има онај дипломата који је раније привремено распоређен, односно постао нераспоређен. На овај начин даје се предност дипломати који је раније привремено распоређен.

Министар је дужан да покуша да дипломату привремено распореди на радно место у непосредно nižем дипломатском звању (дакле, може да га распореди и у звање које је ниже од непосредно нижег звања); његов положај се привремено уподобљава његовом привременом звању, он ради послове који припадају привременом звању и не постоје довољно убедљиви разлози зашто би задржао плату и друга примања која припадају вишем радном месту од онога на коме привремено ради (привремено је распоређен).

Предлог: Измена члана 66 – Брисати и послове предвидети Правилником о систематизацији делу Одељења за персоналне и правне послове.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Програм обуке, сталног усавршавања и оспособљавања кадрова за потребе МСП прописује министар. Подзаконски прописи (правилници) биће донети и ступиће на снагу у року од једне године од ступања закона на снагу. Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству спољних послова биће прецизније одређени послови Дипломатске академије, али њен значај налаже да она буде и законом уређена категорија.

Предлог: Измена члана 105 – Брисати став 2.

Алтернатива:

Став 3: Рок из претходног става не тече током рада запосленог у ДКП.

Предлог није прихваћен. Образложење: Запослени задржавају дипломатска (и конзуларна) звања која су имали пре ступања овог закона на снагу – члан 105. став 1, али уз правило да су дужни да у року од пет година од ступања на снагу овог закона испуне услове за стицање дипломатског звања предвиђене овим законом, изузев дужине радног искуства, полагања саветничког испита и дужине искуства на раду у иностранству; ако то не учине, распоређују се на одговарајуће радно место у дипломатском звању за које испуњавају услове који су прописани овим законом (члан 105. став 2.). Наведена одредба је неопходна ради успостављања доследније професионализације дипломатске службе.

11. Иван Вујачић – Форум за међународне односе Европског покрета у Србији

Предлог: предлаже да се уведу квоте када се ради о попуњавању места шефова представништва у иностранству (амбасадори и генерални конзули), тако што би најмање 2/3 места било резервисано за каријерне дипломате.

Предлог није прихваћен. Образложење: Амбасадори и генерални конзули су функционери. Утврђивање лимита у овој области доводи до стављања у повољнији положај каријерне дипломате у односу на остале потенцијалне кандидате, угледне стручњаке из одређених области, што у сваком случају може угрозити адекватно заступање Републике Србије у свету, нарочито имајући у виду досадашњу незаинтересованост постојећих дипломата за одлазак у одређена подручја где се налазе ДКП.

Предлог: Потребно је да се избегну исувише широка и арбитрарна овлашћења које добија министар спољних послова када је у питању запошљавање изван процедуре конкурса (тзв. квота од 50% , као и квота од 5%).

Предлог није прихваћен. Образложење: У Нацрту закон предвиђене су посебне мере које треба да побољшају персонал у Министарству (члан 63.). Оне се састоје од одступања од начина заснивања радног односа који је преузет у овај закон из Закона о државним службеницима. У изузетним случајевима, када то налажу потребе службе у Министарству, министар може директно (без преузимања или конкурса) да прими у радни однос на неодређено време лице са одговарајућим искуством у научноистраживачком раду, значајним дипломатским искуством, искуством у раду у међународним и другим организацијама или лице са одређеним професионалним знањима и вештинама; и то на радна места дипломате, државног службеника који није дипломата или намештеника (члан 63. став 1.). Овде је по среди флексибилна форма пријема у радни однос која треба да створи персонал који не почиње каријеру од приправника. Али будући да је у питању изузетак, законом је прописано да број тако запослених лица у једној години не може бити већи од 50% запослених на неодређено време којима је у претходној години престао радни однос у Министарству (члан 63. став 2.). Слична правила важе и за „бесконкурсно” запошљавање у дипломатска представништва и конзулате, с тим што се, најпре, они запошљавају на одређено време до четири године, што се њима радни однос може отказати и пре истека четврте године и што број тако запослених лица не може бити већи од 5% радних места у дипломатским представништвима и конзулатима систематизованих Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству спољних послова (члан 63. ставови 3, 4. и 5.). Мере су дефинисане ради превазилажења проблема у

функционисању МСП услед непланираног одлива кадрова у условима временски дефинисаних услова спровођења конкурса. Потом, На основу анализа, процењено је да је посао могуће организовати, уз изузетне напоре и не у дужем периоду, са половином људских капацитета.

Предлог: За напредовање на место саветника и више, требало би додатно увести саветнички испит.

Предлог прихваћен. Образложење: Прихваћено је у члановима 65. и 66. Нацрта закона.

Предлог: У погледу позиције „надзорника“ предлажемо да се задржи досадашњи израз „главни инспектор“, као и да се задрже његове надлежности у границама предвиђеним досадашњим прописима.

Предлог прихваћен. Образложење: Остаје досадашњи израз „главни инспектор“.

Предлог: Требало би предвидети успостављање институционалних консултативних механизма о радним и другим условима са запосленима у МСП, попут консултација са члановима синдиката и на друге начине.

Предлог прихваћен. Образложење: Пракса консултација са члановима синдиката прецизније ће се дефинисати у посебном правилнику.

Предлог: Услови за раскид радног односа би требало да буду врло јасно прецизирани, без могућности да се тиме врши притисак на запослене или спроводи реваншизам.

Предлог прихваћен. Образложење: Услови за раскид радног односа прецизно су наведени у члановима 71. и 72. и у Закону о државним службеницима. Практично, то значи да је предлог прихваћен пре његовог постављања.

Предлог: Свако учешће дипломата у политичким странкама, осим када су у питању бирани функционери (државни секретар и дозвољени део некаријерних шефова ДКП-а) требало би да буде забрањено.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: У члану 68 став 5. Нацрта закона, прописно је да каријерни дипломата не може бити члан органа политичке странке. То је довољно.

Предлог: потребу да се нацрт ЗСП допуни уношењем институционалних могућности учешће стручне јавности и за то квалификованих представника друштва у давању савета и сугестија око конципирања основних линија спољне политике, укључујући спољнополитичку стратегију и начине остваривања основних интереса друштва у међународним односима.

Предлог није прихваћен. Образложење: Према члану 10. Нацрта закона, министар може да оснива саветодавна тела, која чине стручњаци. На овај начин обезбеђује се учешће стручне јавности.

12. Маја Бјелош - Истраживачица

Предлог: Измена члана 3 - Државни органи сарађују у обављању спољних послова за које су надлежни на основу Устава и закона (додати на основу Устава и закона).

Предлог није прихваћен. Образложење: Подразумева се да сва министарства и сви државни органи морају да делују на основу Устава и закона.

Предлог: Измена члана 4 став 4 - Предлаже Влади спољну политику коју она утврђује.

Предлог није прихваћен. Образложење: Према члану 2. Нацрта закона „Спољну политику Републике Србије утврђује Влада“.

Предлог: Измена члана 4 став 14 - анализира спољнополитичке аспекте одбране и националне безбедности Републике Србије. Савета за националну безбедност из чланства изоставља министра спољних послова. Сами тим, министарству је отежано да спроводи надлежност како је дефинише ова одредба закона.

Предлог није прихваћен. Образложење: У Нацрту закона већ стоји да је Министарство у оквиру својих надлежности и у складу са Уставом неопходно да врши анализу одбране и националне безбедности са спољнополитичког аспекта. Јасно је да одбрана и национална безбедност битно утичу на спољну политику.

Предлог: Измена члана 4 став 35. Унети следећу измену: Министарство објективно и правовремено обавештава јавност о свом деловању објављивањем информатора о раду на интернет презентацији и преко лица овлашћеног за пружање информација од јавног значаја у складу са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја и Упутством за израду и објављивање информатора о раду државног органа.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог је већ садржан у Нацрту закона. Унутар делокруга Министарства начело јавности рада и дужности МСП предвиђене прописима којима се уређује доступност информација од јавног значаја, разрађене су као посебне надлежности (тима и обавезе) МСП. МСП објективно и правовремено обавештава јавност о свом деловању, преко лица лице које министар на то овласти (члан 4. став 2.). Такође, предвиђено је и да у односима са јавношћу МСП поступа сагласно правилима о доступности информација од јавног значаја, али и да се давање информација може ускратити у складу са прописима којима се уређује тајност података (члан 4. став 2. in fine). Ова решења омогућавају МСП континуирано постизање три битна циља: да доприноси остваривању уставног права на обавештеност које има свако у Републици Србији (члан 51. Устава Републике Србије); да добија неопходну подршку јавности за свој рад; да одржава важну равнотежу између две своје законске дужности – дужности да омогући слободан увид у свој рад према прописима којима се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја и, истовремено, дужности да одређене информације ускрати (не открива) у складу са прописима којима се уређује тајност података.

Предлог: Измена члана 5. Министарство, у оквиру своје надлежности развија, побољшава и одржава аутономне информационе и телекомуникационе системе за заштиту, пренос, чување и коришћење тајних и других података за сопствене потребе и потребе других државних органа, сагласно Закону о тајности података (опционо: домаћем законодавству), као и преузетим међународним обавезама и повезује се са истоврсним системима других држава и међународних организација ради заштите, преноса, чувања и коришћења тајних и других података.

Предлог није прихваћен. Образложење: Обавеза МСП да, у оквиру своје надлежности, развија, побољшава и одржава аутономне информационо телекомуникационе системе за заштиту, пренос, чување и коришћење тајних и других података за сопствене потребе, али и потребе других државних органа, сагласно преузетим међународним обавезама, као и да их повезује са истоврсним системима других држава и међународних организација ради заштите, преноса, чувања и коришћења тајних и других података детаљно су прецизирани у члану 5. Нацрта закона. Наравно да се при томе примењује и Закон о тајности података.

Предлог: Измена члан 6. Министарство усклађује спољнополитичка и остала међународна деловања које у оквиру своје надлежности спроводе државни органи. Државни органи, покрајински органи и органи локалне самоуправе дужни су да у спољним пословима сарађују са Министарством и обавештавају Министарство о планираним деловањима, као и да Министарство извештавају о изведеним међународним деловањима, с тим што Министарство може одлучити да учествује у њима (избрисати). Министарство је дужно да обавештава државне органе о спољнополитичким и међународним деловањима које је предузело.

Избрисати:

Општеће државних органа, покрајинских органа и органа локалне самоуправе са представницима страних држава и међународних организација одвија се искључиво преко Министарства или у сарадњи са Министарством, ако се томе не противе међународни уговори или дипломатска пракса. Државни органи, покрајински органи и органи локалне самоуправе опште са дипломатским представништвима и конзулатима Републике Србије преко Министарства.

Предлог није прихваћен. Образложење: Сви државни органи унутар чије надлежности су спољнополитички послови, дужни су да међусобно сарађују (члан 3. став 1.), што се огледа у међусобном извештавању о спољнополитичком деловању и његовом усаглашавању (члан 3. став 2.). Тиме се спречава да се спољна политика Републике Србије дисперзује и избличи, или да постане хаотична и неконзистентна. Улога Министарства спољних послова је овде кључна. Оно је тај орган који усклађује спољнополитичке акције (члан 6. став 1.), а општеће осталих државних органа, али и органа аутономне покрајине и локалне самоуправе са страном државом или међународном организацијом одвија се, по правилу, преко министарства (члан 6. став 4.).

Предлог: Измена члана 7. Министарство обавештава Народну скупштину о значајним питањима из области спољне политике и међународних односа.

Министар подноси надлежном одбору Народне скупштине извештај о раду Министарства најмање два пута годишње.

Амбасадори Републике Србије обављају разговор у надлежном одбору Народне скупштине пре одласка на њихову дипломатску дужност.

Председник Одбора о обављеном разговору обавештава министра спољних послова.

Предлог прихваћен. Образложење: У Министарству спољних послова постоји устаљена пракса утврђена у постојећем Правилнику да сваки амбасадор пре одласка на

службу у иностранство има План припрема пред одлазак, који подразумева и разговор у надлежном одбору Народне скупштине.

Предлог: Измена члана 10 - Саветодавна тела чине угледни стручњаци. Да ли су угледни стручњаци лица која нису држављани Републике Србије?

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Најважнији услов који се наводи јесте стручност лица. То не морају бити држављани Републике Србије.

Предлог: Измена члана 16. Посебна пажња поклања се побољшању положаја српског народа и српских исељеника. Избрисати израз „поклања пажњу“.

Предлог није прихваћен. Образложење: Поменуто не утиче на суштину.

Предлог: Измена члана 89. Набавке добара, услуга и радова за потребе дипломатских представништава и конзулата обављају се сагласно одредбама Закона о јавним набавкама. Обрисати „...када јавна набавка није обавезна...“

Предлог није прихваћен. Образложење: Нацртом законц уређују се и посебности набавки за потребе дипломатских представништва и конзулата (члан 89.). Јавна набавка у неким случајевима не мора бити обавезна, сагласно Закону о јавним набавкама.

13. Марина Чолић – Београдски форум за свет равноправних

Предлог: Измена члана 1. Овим законом уређују се: место и улога Министарства у праћењу међународних односа, формулисању и спровођењу спољне политике, односи државних органа у обављању спољних послова, надлежности Министарства у области спровођења спољне политике Републике Србије (у даљем тексту: Министарство), обавезе, организација и начин рада Министарства, надлежности Министарства у погледу отварању и затварању дипломатских представништава и конзулата Републике Србије у иностранству, дипломатских представништава и конзулата страних држава и представништава међународних организација у Републици Србији, општа и посебна права и дужности запослених у Министарству која произлазе из обављања спољних послова, поступак стицања, управљања, коришћења и располагања имовином у иностранству потребном за рад дипломатских представништава и конзулата и друга питања значајна за спољне послове.

На питања која нису уређена овим законом примењују се други закони, општеприхваћена правила међународног права, потврђени међународни уговори и

подзаконски прописи којим се уређују спољни послови. Сви појмови који се у овом закону користе у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на која се односе.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог је већ садржан у члану 1. Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 2. Спољну политику Републике Србије утврђује Влада.

Спољну политику спроводи Министарство у сарадњи са другим органима државне управе који делују у координацији са Министарством и у оквиру своје надлежности.

Министарство координира спољну политику државе и остали државни органи су дужни да о својим међународним иницијативама, активностима и резултатима сарађују са Министарством и држе га у току, директно или преко мреже дипломатско-конзуларних представништава Републике Србије у иностранству.

Примарна одговорност за спољну политику је на Министарству.

Предлог је делимично прихваћен. Образложење: Наведено је скоро у потпуности садржано у члану 6. Нацрта закона. Посреди је правотехничка претензија која једноставно, зависи од редактора Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 3. Државни органи сарађују у обављању спољних послова за које су надлежни. Сарадња се остварује усклађивањем спољнополитичког деловања државних органа са Министарством.

Предлог делимично прихваћен. Образложење: Поменуто је садржано у члану 6. Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 4. Министарство је надлежно да:

1) спроводи спољну политику Републике Србије у односима са другим државама, њиховим дипломатским представништвима, међународним организацијама и субјектима

2) представља Републику Србију у односима са страним државама, њиховим дипломатским представништвима, међународним организацијама и другим субјектима;

3) Прати спољно – политичку активност и друштвена и економска кретања у свету на билатералној и мултилатералној основи, о томе обавештава Владу и друге политичке институције у Републици Србији и предлаже активности;

4) Предлаже Влади и другим политичким субјектима активности према другим државама у складу са својим надлежностима и у оквиру интереса Републике Србије и њеним спољно-политичких интереса;

5) Заступа и штити интересе Републике Србије, њених држављана и правних лица у иностранству;

6) анализира међународни положај Републике Србије и односе са страним државама;

7) анализира спољнополитичке аспекте међународног положаја Републике Србије и његовог потенцијалног угрожавања са аспекта и националне безбедности;

8) прати и анализира и развој регионалних и глобалних односа и појава, нарочито у спољној политици, безбедности, међународном јавном и приватном праву, економији, екологији, просвети, култури и стању људских права, које су значајне за међународне односе Републике Србије и предлаже мере и активности руководству земље;

9) предлаже Влади стратегију развоја спољних послова и друге мере којим се обликује спољна политика Републике Србије, припрема документацију, информације и анализе из спољне политике;

10) прикупља и анализира информације страних медија о Републици Србији и о томе редовно обавештава руководство земље;

11) организује званичне и друге посете на државном и дипломатском нивоу и помаже и реализацији економске сарадње са другим државама;

12) учествује у припремама за учешће представника Републике Србије на међународним преговорима и конференцијама, економским самитима и привредним сусретима;

13) организује, испуњава и прати општеће страних државних органа и дипломата са државним органима, покрајинским органима и органима локалне самоуправе;

14) предлаже Влади успостављање и прекид дипломатских односа са другим државама;

15) предлаже Влади учлањење, исчлањење и учешће Републике Србије у међународним организацијама и интеграцијама и у другим облицима међународне сарадње;

16) усклађује начин остваривања, унапређења и заштите привредних и економских интереса Републике Србије у иностранству, у сарадњи са органима државне управе надлежним за праћење, предлагање и спровођење мера у економским односима са иностранством и надлежном организацијом привредних субјеката за Републику Србију;

17) пружа конзуларно-правну помоћ и заштиту држављанима и правним лицима Републике Србије;

18) предлаже Влади амбасадоре и генералне и почасне конзуле Републике Србије;

19) предлаже Влади представнике и функционере у међународним организацијама и установама, пружа подршку запошљавању држављана Републике Србије у међународним организацијама и установама и даје сагласност за то запошљавање;

20) даје мишљење у поступку акредитације представника страних држава и међународних организација у Републици Србији и у акредитацији особља страних културних центара;

21) припрема нацрте закона и других прописа из спољних послова, даје мишљење о нацртима закона и других прописа које у вези са спољним пословима припремају други органи државне управе који су надлежни за то, а који су значајни за међународни положај Републике Србије;

22) припрема правна мишљења о питањима из међународног права за потребе председника Републике, Владе и других државних органа;

23) иницира, покреће поступак и води преговоре за закључивање међународних уговора из своје надлежности и прати њихову примену, даје мишљења на нацрте међународних уговора које предлажу други државни органи, покреће поступак за потврђивање међународних уговора сагласно закону којим се уређује закључивање и извршавање међународних уговора, чува оригинале међународних уговора, заједничких саопштења и декларација Републике Србије и њених међународноправних претходника, израђује пуномоћја за потписивање међународних уговора; 24) покреће, у сарадњи са другим органима државне управе, поступак отварања културних центара Републике Србије у иностранству, усклађује вођење преговора и закључивање међународних уговора о оснивању и раду културних центара Републике Србије у иностранству и страних културних центара у Републици Србији, прати и усмерава делатност културних центара Републике Србије у иностранству и региструје и прати рад страних културних центара у Републици Србији;

25) обавља послове државне управе који се односе на побољшање положаја и поштовања права српског народа, српских исељеника и држављана Републике Србије у иностранству, помаже у очувању и развоју духовне, националне и културне самобитности српског народа изван Републике Србије и послове којим се побољшавају везе српског народа, српских исељеника, држављана Републике Србије у иностранству и њихових удружења с Републиком Србијом;

26) у сарадњи са другим органима државне управе, спроводи гласање држављана Републике Србије са пребивалиштем или боравиштем у иностранству на изборима и референдумима на републичком нивоу; 27) у сарадњи са другим органима државне управе, обавља послове разграничења са суседним државама, усклађује послове обележавања и одржавања државне границе, израђује и чува документацију о државној граници;

28) прикупља, обрађује и чува архивску грађу и документацију о спољној политици Републике Србије и њених међународноправних претходника и подстиче научноистраживачки рад у спољној политици и међународним односима;

29) Министарство је одговорно Влади за непокретности у иностранству потребне за рад дипломатских представништава и конзулата Републике Србије, обавља послове везане за коришћене, одржавање и управљање тим непокретностима и предлаже Влади прибављање, отуђење и располагање истим;

30) уређује, одржава и штити системе информатичких, телекомуникационих, курирских и других веза са дипломатским представништвима и конзулатима Републике Србије и другим информационим системима;

31) прима и отпрема службену преписку и предмете за службену употребу као дипломатску или конзуларну вализу;

32) уређује послове безбедности Министарства, дипломатских представништава и конзулата Републике Србије, сагласно прописима којим се уређују послови безбедности;

33) у сарадњи са другим државним органима и сагласно посебном закону омогућава учешће представника Републике Србије у мултинационалним операцијама и учешће цивила у цивилним мисијама;

34) у сарадњи са другим органима и сагласно посебном закону обавља развојну сарадњу намењену иностранству и усклађује упућивање хуманитарне помоћи, усклађује пријем хуманитарне помоћи из иностранства намењене Републици Србији;

35) обавља и друге послове одређене законом.

Министарство објективно и правовремено обавештава јавност о свом деловању преко лица које министар на то овласти и у односима са јавношћу поштује прописе о доступности информација од јавног значаја, с правом да информације ускрати сагласно прописима којим се уређује тајност података. Начин и ближе услове за извршавање послова безбедности из става 1. тачке 37. овог члана споразумно прописују министар спољних послова (у даљем тексту: министар) и министар надлежан за унутрашње послове. Канцеларијско пословање у Министарству и дипломатским представништвима и конзулатима Републике Србије прописује Влада.

Предлог није прихваћен. Образложење: тачке 2., 4., 5., 6., 7., 8., 10., 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 21., 22., 23., 24., 25., 26., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34. и 35. већ садрже оно што се предлаже.

Предлог: Измена члана 12. Дипломатска представништва Републике Србије јесу амбасаде, које се оснивају у страним државама и сталне мисије, које се оснивају при међународним организацијама.

Конзулати Републике Србије оснивају се у страним државама, у рангу генералног конзулата, конзулата, вицеконзулата и конзуларних агенција.

У државама у којима нису основана конзуларна представништва конзуларни послови се обављају у амбасадама, у оквиру конзуларних одељења.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог је већ садржан у Нацрту закона. МСП обавља спољне послове на два начина: непосредно или преко дипломатских представништава и конзулата у иностранству (члан 11. став 1.). Када се успоставе

дипломатски односи претпоставља се да су успостављени и конзуларни односи (члан 2. став 2. Бечке конвенције о конзуларним односима), а сам прекид дипломатских односа не подразумева и прекид конзуларних односа (члан 2. став 3. Бечке конвенције о конзуларним односима). С друге стране, могуће је да се успоставе конзуларни односи, а да то за собом не повлачи претпоставку да су успостављени дипломатски односи, као што важи у обрнутом случају. Но, у сваком случају, одлуци о отварању амбасаде или сталне мисије или конзулата морају да претходе успостављени дипломатски или конзуларни односи, што није материја овог закона. Одлуку о отварању дипломатског представништва (амбасаде или сталне мисије) и конзулата доноси Влада, на предлог министра спољних послова (члан 13. став 1.). За пуноважност те одлуке Владе потребна је и сагласност државе пријема (члан 13. став 1. *in fine*). Приликом доношења одлуке о томе да ли ће бити бити отворено (или затворено неко већ отворено) дипломатско представништво или конзулат или ће се изабрати неки други модус представљања Републике Србије (рецимо, преко државе заштитнице – члан 37. став 1.) води се рачуна о интензитету билатералних односа, обиму привредне сарадње и положају и интересима српског народа, српских исељеника и држављана Републике Србије (члан 13. став 3.), чиме се стварају нормативне претпоставке да се систем српских представништва заснује на рационалним елементима и да се, кад за отварањем представништва или конзулата нема потребе, потраже други облици представљања (рецимо, институт амбасадора на нерезиденцијалној основи итд.).

Предлог: измена члана 17, који би гласио: Амбасада обавља конзуларне послове у држави пријема у којој није отворен конзулат, као и на подручју државе пријема које конзулат не покрива. Конзулат обавља конзуларне послове искључиво на подручју своје локалне надлежности.

Амбасада увек обавља конзуларне послове који изискују општење са централним органима државе пријема.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог да се у државама у којима нису основана конзуларна представништва конзуларни послови обављају у амбасадама, и остали предлози за измену члана 17. Нацрта закона, већ су садржани у члану 17. Нацрта закона. Док се амбасада отвара за целу територију државе пријема, конзулат може да покрива само део те државе, те се отуда, у одлуци Владе о отварању конзулата наводи, поред његовог ранга (генерални конзулат, конзулат, вице конзулат и конзуларна агенција), стварне надлежности (конзуларни послови које може да обавља) и седишта, и његово конзуларно подручје (подручје државе пријема на коме конзулат делује) – члан 13. став 2. Влада, на предлог министра, доноси и одлуку о затварању дипломатског представништва или конзулата, а обе одлуке (и о отварању и о затварању) објављују се у службеном гласилу Републике Србије (члан 13. став 6.).

Предлог: Измена члана 22. Амбасадор Републике Србије на нерезиденцијалној основи поставља се за једну или више држава у којим Република Србија није отворила амбасаду. На ту дужност може се поставити амбасадор са седиштем у трећој држави или амбасадор у Министарству који би, по потреби и сагласно директивама министра, одлазио привремено у државу пријема, по потреби и уз сагласност Министра.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог је већ садржан у члану 22. Нацрта закона.

Предлог: Измена члана 29. Влада може, на предлог министра и уз сагласност државе пријема, поставити почасног конзула за шефа конзулата (почасни генерални конзул, почасни конзул, почасни вицеконзул и почасни конзуларни агент).

Као почасни конзул поставља се лице које је држављанин земље пријема које ужива углед у држави пријема и жели да заступа интересе Републике Србије. Конзуларне послове које може да обавља почасни конзул и његова права и дужности одређује министар. Почасни конзул је обавезан да јавно наступа и делује сагласно политици и гледиштима Владе, директивама министра и инструкцијама амбасадора у држави пријема.

Предлог није прихваћен. Образложење: Садржина предлога већ се налази у члану 29, Нацрта закона изузев да се као почасни конзул поставља лице које је држављанин земље пријема. Наведено би значило препреку у постављању лица који може имати држављанство наше и ли неке треће државе а спремно је да ради за интересе Републике Србије.

Предлог: Измена члана 31. Специјална мисија је привремена мисија која се успоставља у страниој држави или при међународној организацији на основу међународног билатералног или мултилатералног договора, ради преговарања о одређеним питањима или испуњења посебних задатака, сагласно Конвенцији о специјалним мисијама („Службени лист СФРЈ – Међународни уговори и други споразуми“, број 19/75).

Специјалну мисију успоставља Влада, на предлог министра. Одлуком Владе, на предлог министра, одређују се задаци и трајање специјалне мисије, шеф специјалне мисије, састав специјалне мисије, њено финансирање и друга питања значајна за испуњење њених задатака.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог је већ садржан у члану 31. Нацрта закона. У предлогу је додато да се специјална мисија успоставља „...на основу међународног билатералног или мултилатералног договора...“. Подразумева се да се специјална мисија успоставља на основу уговора било билатералног или мултилатералног..

Предлог: Измена члана 32. Културни центар бави се промоцијом културе, уметности, науке, спорта и других аспеката друштвене стварности Републике Србије у страниј држави, у сарадњи си и уз координацију Амбасаде РС и у надлежности је Министарства и других органа државне управе.

Успоставља се ради јачања угледа Републике Србије у земљи пријема.

Културним центром руководи директор културног центра, а у њему ради и стручно и административно-техничко особље, ако међудржавним споразумом или одлуком о отварању културног центра није друкчије одређено. 13 Одлуку о отварању и затварању културног центра доноси Влада, на предлог министра.

Предлог није прихваћен. Образложење: Предлог јер превише опширан, а у Нацрту закона већ стоји да Културним центром руководи директор културног центра, а у њему ради и стручно и административно-техничко особље, ако међудржавним споразумом или одлуком о отварању културног центра није друкчије одређено и да одлуку о отварању и затварању културног центра доноси Влада, на предлог министра.

Предлог: Измена члана 34. При дипломатским представништвима и конзулатима могу да се отворе информативни центри који обавештавају страну јавност и српску дијаспору о дешавањима у Републици Србији, промовишу вредности Републике Србије и обављају друге информативне послове.

Информативни центри се оснивају када се укаже потреба да се информативно деловање дипломатској представништва Републике Србије у некој страниј држави додатно ојача.

Делатност информативних центара заснива се на сарадњи Министарства и других органа.

Одлуку о отварању и затварању информативног центра доноси Влада, на предлог министра.

Предлог није прихваћен. Образложење: Све што предлог садржи већ је садржано у Нацрту закона изузев обавештавања „...српске дијаспоре о дешавањима у Републици Србији...“ и формулације да се „Информативни центри оснивају када се укаже потреба да се информативно деловање дипломатској представништва Републике Србије у некој страниј држави додатно ојача“. У Нацрту закона додато је да информативним центром руководи шеф информативног центра кога именује и разрешава министар спољних послова и који за свој рад и рад центра одговара амбасадору у држави пријема и министру.